

דעם רבינ'ס

עיוכס

כי תבא תשפ"א
גליון 57

אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ו ר"ט)

דער ריינער קוואל

א גוטן שבת פאר אלע לעכטיגע קינדער.

לאמיר זיך אָבער פאַרשטעלן אז דער איד וואס האט געברענגט דעם סומע געלט איז זיין טאטע, וואלט דער קינד זיך געזען פאַרשעמט און וואלט גענומען דאס געלט מיט גרויס פרייד. פאַרוואס? ווייל ער ווייסט אז זיין טאטע האט אים זייער שטאַרק ליב!

דער אויבערשטער האט געוואלט געבן דעם שבת פאר די אידישע קינדער פאר א מתנה, אט ער געזאגט פאר משה רבינו: "איה האב א גוטע מתנה פאר די אידן, עס ליגט באהאלטן אין מינע אוצרות, גיי און זיי מודיע אז איה וויל זיי דאס געבן." די פונגה פון באשעפער איז געווען, אז אויב וועט ער זיי פלוצלינג געבן די מתנה וועלן זיי זיך שעמען דאס צו נעמען. נאר נאכדעם ווען משה רבינו האט זיי געזאגט אז דער אויבערשטער האט זיי גאר שטאַרק ליב און וויל זיי געבן א מתנה, ערשט דאן האבן די אידן צוריק באקומען א ליבשאפט צום באשעפער, און פון גאר א נאנטן פריינד איז מען גרייט צו באקומען א מתנה אן זיך דארפן שעמען.

אזוי אויך די פערציג טעג פון ראש חודש אלול ביז יום הקדוש די ימי רצון, וואס דאן איז דער אויבערשטער מוחל פאר אלע זינד, באקומען מיר געוואלדיגע מתנות פון סליחה מיט מחילה, רחמנות און רצון, צו פארצייען אלע אונזערע זינד.

"במוצאי מנוחה קדמנוה תחלה" - מוצאי שבת הייבן מיר זיך אן צו איבערבעטן מיט דיר, באשעפער. ווייל

מיר שטייען שוין ערב "שבת סליחות". ס'איז דא א באקאנטע שיחה פון הייליגן רבי'ן "גאר מיין זאך איז ראש השנה", ס'איז דא נאך א שיחה פון הייליגן רבי'ן, אז גלייך מוצאי ראש השנה, הערט ער שוין ווי דער שמש וועקט אויף צו סליחות. פון די שיחה לערנט מען אז די הייליגע טעג פון סליחות איז שוין א חלק פון ראש השנה! עס ווערט אויך אזוי געפסקנט אין הלכה, אז פון דעם ערשטן טאג סליחות הייבט זיך שוין אן די ימים הנוראים, עס זענען דא אזעלכע וואס פירן זיך דעם ערשטן טאג סליחות צו פאסטן ביז חצות.

טייערע לעכטיגע קינדער, איז ענק אמאל בייגעפאלן די פראגע, "פאַרוואס הייבט מען אלעמאל אן צו זאגן סליחות ביי די אשפנזים דווקא פון מוצאי שבת?" וואס האט שייכות שבת צו סליחות?

נאמר רבנו ז"ל, שמתח השלית הוא גם כן חדר מיוחד כי כשמשלשלין השלית על ענינו, יכולין לדבר בינו לבין קונו מה שרצוין. (שבתת הרי"ו ע"ה)

הילאער באשעפער העלא מיר דאווענען צו דיר באמת, מיט הארץ...

עס איז א משל צו א איד וואס האלט פארן חתונה מאכן א קינד, ער האט נישט מיט וואס צוצוגיין צו די חתונה, אינמיטן א פשוטן טאג, קלאפט איינער אויפן טיר, ער עפנט די טיר, שטייט דארט נישט קיין באקאנטער איד, און דער איד גיט אים א קאנווערט מיט געלט וואס איז געווען איבער גענוג צו דעקן אלע הוצאות פון די חתונה, פארשטייט זיך אז דער ארעמאן וועט ווערן אינגאנצן פארוואונדערט און פארשעמט, וואס עפעס גיט איר מיר אזא גרויסע סומע געלט?

א ברכה פון רבי נתן

ר' חיים סטאלער דער פשוט'ער אידל שטייט אין זיין סטאלעריי, ער האלט אינמיטן צאממשטעלן שאפעס מיט טישן און נאך פארשידענע שיינע מעבל.

ר' חיים א פייערדיגער ברוסל'ער חסיד א תלמיד פון ר' נתן ווייסט וויאזוי צו אויסניצן די צייט, ווען ער האלט אינמיטן גלאט מאכן און אויסרייבן די האלץ גיסט ער זיך אויס דאס הארץ און לאזט פאלן טרערן זיך בעטנדיג דערביי ביים באשעפער: רבונו של עולם,

איך האלט דא אין האנט א האלצערנע קלאץ און איך ארבעט דאס אויס ביז עס ווערט א שניין שטיקל מעבל. בעט איך דיר טאטע, העלף מיר איך זאל זיך אויך רייניגן מיין נשמה מיט מיין הארץ עס זאל אויך ווערן אזוי שניין גלאט און

זויבער ווי דאס האלץ וואס איך שארף אויס אזוי שניין.

ליידער האט ר' חיים נישט זוכה געווען צו האבן קינדער. איינמאל האט זיך זיין בני-בית אנגערופן מיט א טענה צו אים: "אלע חסידים גייען זיך וואונטשן ביי ר' נתן און דו וואס דו האסט נאך נישט זוכה געווען צו קינדער פאר וואס גייסטו זיך נישט וואונטשן ביי אים?" האט ר' חיים איר געענטפערט: "ר' נתן ווייסט דען נישט אז מיר האבן נישט קיין קינדער? וואס האב איך אים צו בעטן אויף דעם, אז דו ווילסט, גיי דו און בעט אים א ברכה".

זי איז טאקע געגאנגען און זיך געשטעלט נעבן ר' נתנ'ס טיר און אויסגעפלאצט אין א געוויין. ר' נתן גיט א פראגע: "ווען איז דאָרט?" האט זי אנגעהויבן דערציילן איר ווייטאג און צער, אז עס איז שוין אריבער עטליכע יאר און זיי האבן נאך נישט קיין קינדער. האט ר' נתן איר געזאגט: "גיי אהיים און זאג פאר דיין מאן ער זאל

אריינעמען ביי זיך צען געסט וואס קומען צום קבוץ אויף ראש השנה און זיי געבן צו עסן. איך מיין נישט איר זאלט געבן פיש און פלייש, נאר אפילו פשוט'ע קויליטש מיט קאוונעס (חלות מיט רויטע מעלאן)"

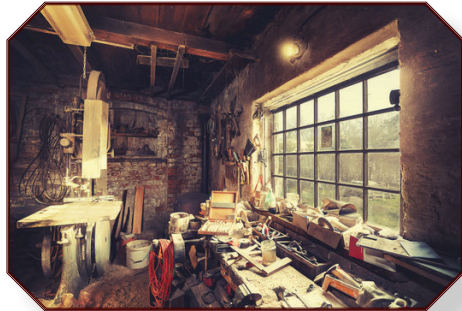
האט די פרוי גלייך געענטפערט מיט גרויס פרייד: "זיכער, איך נעם זיך שוין אונטער אריינצונעמען די געסט און אלעס באַזאָרגן פאר זיי".

ר' נתן זאגט איה: "גיי קודם פֿרעגן דיין מאן". זי איז טאקע אהיים געגאנגען און פארציילט פאר איר מאן וואס ר' נתן האט איר געענטפערט.

האט זיך ר' חיים אנגערופן: "גיי צו ר' נתן און זאג אים אז איך וועל זיי געבן פיש און פלייש אויך". זי איז

טאקע צוריקגעגאנגען צו ר' נתן, איבערגעבן די ווערטער פון איר מאן.

האט איר ר' נתן געזאגט: "ווען דער אויבערשטער וועט העלפן און איר וועט געהאלפן ווערן מיט א קינד, זאלט איר א נאמען געבן דאס קינד, לוי יצחק' נאכן הייליגן בארדיטשו'ער רב זצ"ל".

עס איז טאקע אזוי געווען, און עס איז געבוירן געווארן א אינגעלע, מען האט דאס קינד טאקע א נאמען געגעבן לוי יצחק. נאך א שטיק צייט איז געבוירן געווארן נאך א אינגעלע, האט מען אים גערופן ישׂראל נאכן הייליגן בעל שם טוב, און דאס איז דער באוואוסטער ר' ישׂראל טראוויצער ז"ל.

דער זון ר' לוי יצחק איז נפטר געווארן פאר בערך הונדערט יאר צוריק, (תר"פ) זיי זענען געווען כהנים און ווען ר' לוי יצחק פלעגט ארויפגיין דוכענען, פלעגט ער בענטשן ברכת כהנים מיט גאר א געשמאקע און זיסע שטימע.

שפעטער איז ביים ר' חיים סטאלער אויך געבוירן געווארן א טאכטער וועלכע האט אין די שפעטערע יארן חתונה געהאט צו ר' שבתי ברוסל'ער.

מאַסײַטע

אזוי איז אריבער די פאר טעג ביז שבת קודש קומט דער איד צו מיר און זאגט מיר: "איך בין דער וואס האט געטראפן דיינע ברילן", וואו האסטו דאס געטראפן? פֿרעג איך אים: "איך האב געזען ווי עס פאלט אראפ ברילן פון איינעם און א אטא האט עס כמעט איבערגעפארן, האב איך עס שזעל גענומען!" פון ווי האסטו געוואוסט אז דאס באלאנגט פאר מיר" פֿרעג איך מיט וואונדער: "איך ווייס אויך נישט, ווען איך האב דיר געזען גיין נאך געלט האט איך עפעס צאמגעשטעלט אז דאס ביסטו, און דאס באלאנגט פאר דיר!

אָהרן

אָהר'לע, דאס איז א שיינע מעשה, די שענסטע חלק פון די מעשה איז צו זען, אז א ברסלב'ער בחור ווייסט וויאזוי צו היטן זיינע אויגן, דער רבי האט זייער שטארק אנגעזאגט צו האלטן די מח לויטער ריין, הגם אז אין אנדערע זאכן איז דער הייליגער רבי נישט געווען אזוי שארף אבער ביי קדושה וואס איז דער יסוד פון אידישקייט האט ער אויגן באפוילן צו מאכן גדרים, יעדער איינער לויט זיין דרגה און מצב, וואס זאל אים העלפן צו היטן דעם מח מיט די הייליגע אויגעלעד. דאס אז מען נעמט אראפ די ברילן איז טאקע א געוואלדיגע שמירה, מען זעט טאקע אז דו ביסט א פרייליכער בחור!

דער רבי האט געזאגט אז אלע אבדות ליגן ביים צדיק, דער אויבערשטער זאל העלפן מיר זאלן טרעפן אלע אינגערע פארלוירענע טעג און וואכן וואס מיר האבן פארלוירן, בזכות דעם גרויסן הייליגן צדיק וואס מיר קומען צו זיין ציין אויף ראש השנה.

פאריגע וואך זונטאג בין איך ארויס געגאנגען פון הייליגן רבי'נס ציון, גייענדיג צו די ישיבה וואו מיינ חברותא האט שוין געווארט אויף מיר. אנקומענדיג אין ישיבה באמערק איך אז מיינע אויגן ברילן זענען נישט דא, איך געדענק נישט וואו איך האב דאס געלייגט.

איין מינוט, וואו בין איך געווען פארן רבי'נס ציון? אין מקוה! אבער איך געדענק אז ביים רבי'נס ציון האב איך יא געהאט מיינע ברילן, נאר ארויסגייענדיג צום פושקינע גאס האט איך דאס אויסגעטון און אריינגעלייגט אין מיינ טאש, איך וויל נישט מיינע אויגן זאלן ווערן אומריין אין די גויאישע גאס, אבער וואו אהין איז עס פארלוירן געווארן?

מיינ חברותא האט נישט געוואלט לערנען מיט מיר ווייל איך קען זייער שווער לערנען אן ברילן, וואס זאל איך יעצט טון? איך האב תפלה געטון צום באשעפער, ער זאל אויף מיר רחמנות האבן, איך קען נישט זיין דא אין אומאן נאך פיר וואכן אן ברילן, אבער גיי טרעף יעצט אין אזא ביהמה ברילן פון א בחור'ל.

שוין, איך בין געגאנגען שלאפן אויפצומארגנס האט איך געטראכט צו מיר, לאמיר מאכן חסד פאר אידן, איך האב נאך ליב פון אלץ קליין קינד צו גיין נאך געלט פאר פארשידענע צוועקן, דא אין אומאן פעלט נישט פאר וועם צו געבן הילף, וועל איך גיין ביים ציון נאך געלט. איך נעם א פלאסטיק פישקע און איך הייב אן צו זאמלען צדקה, נאך אפאר מינוט גיין אזוי מיטן פישקע, קומט צו א איד און לייגט אריין אין דעם פישקע א ברילן!! מיינע ברילן!! דער איד ווערט בעלם!

נאך אפאר מינוט וואס איך האב זיך געכאפט וואס דא האט פאסירט, האב איך אנגעהויבן זוכן דעם איד, איך פֿרעג דעם, יענעם, קיינער ווייסט נישט פון וואס איך רעדט.

בחינה אויף ספורי מעשיות די ניינטע מעשה (2) דער חכם מיטן תם

דער עיקר עבודת ה' איז
מטו תמימות ופשיטות,
אן חמורות יתרות (שבחי הר"ן ב"ה)

**צו ענטפערן די
בחינות און אריינגיין
אינעם גורל,
02-5-3333-72
646-518-1095
1-518-329-9149**

איז גאר שטארק, אפילו
איך האב פונם געווען
וואס איך פונם געווען,
פארט קענען די גרויסע
וואסערן נישט פארלעשן
דאס ליבשאפט, און
די טייכן קענען נישט
פארשוועמען די
נקודות טובות וואס
איך האב זוכה געווען
אריינצוכאפן אין דעם
וועלט - וואס לויפט

- און א הערליכע שיינע אכסניא.
- געבליבן די גאנצע צייט אין די אכסניא.
- י. איז געפלען פארן שורה (שר), דאס פינגערל וואס דער חכם האט געמאכט?**
- עס איז אים זייער געפען.
- יא, טאר איין זאך איז אים נישט געפען.
- עס איז אים גאר נישט געפען.
- יא. האט דער חכם מצליח געווען אויסקריצן דעם דומיט (דימאנט) פונקט ווי דאס צווייטע דומיט?**
- יא, ער האט דאס די זעלבע אויסגעקריצט.
- יא, טאר עס האט געפעלט איין זאך.
- בכלל נישט אויסגעקומען ענדליך צום צווייטן דומיט.
- יב. איז געפלען פאר דעם שורה, דער דומיט וואס דער חכם האט געקריצט?**
- עס איז אים וואויל געפען.
- יא, ער האט געהאט טאר איין הערה.
- עס איז אים בכלל נישט געפען.
- יג. וואספארא יסורים האט דער חכם געהאט פונעם אויסגעקריצטן דומיט (דימאנט)?**
- פון א קלאפ וואס ער האט געכאפט פונעם דומיט.
- פון א פעלער וואס ער האט געמאכט.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- יד. וואס האט דער חכם געזאגט ווען א קראנקער איז געזונט געווארן פון די רפואות פונעם חכם?**
- געלויבט דעם חכם אז איין זיין זכות איז ער געהיילט געווארן.
- ס'איז א מקרה (סתם אזוי).
- ווען נישט די רפואה, וואלט ער שנעלער געהיילט געווארן.
- טו. וואס האט דער חכם געענטפערט פארן חכם, ווען ער האט אים געזאגט: "דו קענסט שבט אפון נישט ווערן אזוי א חכם ווי מיר"?**
- ביי השם יתברך איז אלעס געגליך.
- ער האט מודה געווען צו אים.
- אים בכלל נישט געענטפערט.
- טז. וואס לערנסטו זיך דערווייל פון די מעשה?**
- ס'איז כדי זיך צו לערנען אסאך פאכן צו קענען מאכן פון דעם פרנסה.
- נישט קוקן וואס אנדערע טוען.

- א. וואס האט דער חכם געזאגט פאר זיין ווייב אויף זיין שוך מיט דריי עקן?**
- וואספארא שיינקייט וואו אוילקייט איז דאס שוך.
- וואספארא זיסקייט איז דאס שוך.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ב. ווען זיין ווייב האט אים געפרעגט: "דו נעמסט נאר א גולדן מיט א האלבן", וואס גענטפערט דער חכם?**
- דאס איז יענעם מעשה, און דאס איז מין מעשה.
- וואס האבן מיר צו שמועסן פון אנדערע לייט.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ג. וואס האט דער חכם געזאגט פאר די געשטן וואס האבן מיט וואס אנגעוויבן שמועתן מיט צו שפעטן פון אים?**
- מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד.
- טאר אן ליגנות.
- ער האט זיי מוסר געזאגט, פארוואס זיי מאכן ליגנות.
- ד. וואס האט אים זיין ווייב געגעבן אנצוטון ווען ער איז געגאנגען צום חכם?**
- די פעלך.
- די טולפ.
- די יופא.
- ה. פאר וואס האט דער חכם מקרב געווען דעם חכם ווען ער האט אים געזען?**
- ווייל דער חכם איז געווארן א חכם.
- ער האט אים נישט געוואלט פארשעמען ברבים.
- וועגן די ליבשאפט פון דער וונגט.
- ו. וואס איז געווארן מיט די הויז פונעם טאטן פונעם חכם?**
- עס איז זייער שייך איבערגעבויעט געווארן.
- עס איז אינאנעם חרוב געווארן.
- עס איז געווארן א הערליכע שיינע אכסניא.
- ז. וואו איז דער חכם געפארן גלייך ביים אנקומען צו זיין שטאט?**
- צו אן ארבער (אכסניא).
- צו זיין טאטנס הויז.
- צו די שטוב פונעם חכם.
- ח. האט דער חכם הנאה געהאט פון דעם פלאץ וואו ער איז איינגעשטאנן?**
- זייער הנאה געהאט.
- ס'איז נישט געווען באקוועם פאר אים.
- ער האט געהאט דארטן יסורים.
- ט. וואו איז דעם חכם געגאנגען וואוינען נאך דעם?**
- אין די שטוב פונעם חכם.

המשך פון זייט 1

דורך ווי א שטאטן.
בפרט - וואס געלויבט גאט מיט זיין גרויס חסד -
איז אלעס פאהאלטן און פארזיגלט און געהיטן ביים
אמת'ן ראש בית (דער הייליגער רבי) און מיט זיין גרויסן כח
האב איך נאך א האפענונג פאר אלע אמת'ע אייביגע
גוטס. גאר שטארק זיך זייער זיך צו פרייען מיט דעם
א גאנץ יאר, און נאך מער און מער אין די הייליגע
טעג פון אלול און תשרי.
דער אויבערשטער זאל העלפן אז יעדער איד וואו
ער געפינט זיך, זאל זיך מקשר זיין צו די צדיקים
אמת און אנגעמען די הייליגע ימים נוראים ווי עס
דארף צו זיין, בקדושה וטהרה און מיט גרויס פרייד
און גאנץ פלל ישראל זאל ווערן פארשריבן און
פארזיגלט בספרן של צדיקים אמתיים אמן

נאכן באקומען אזא שיינע גרויסע מתנה וואס הייסט
שבת קודש, זען מיר ווי שטארק דעם אויבערשטער
האט אונז ליב, וועט ער אונז זיכער געבן א מחילה
סליחה וכפרה. (ליקושי הלכות מתנה ד')

לאמיר זען א בריוועלע, וויאזוי ר' נתן גרייט אונז אן
צו די ימים נוראים: (געשריבן ג' ראה ת"ר)

די הייליגע ימים נוראים קומען צו גיין, מען דארף זיך
נאכקוקן די מעשים, אויסזוכן און פארשטן א וועג צו
תשובה טון, - יעדער איד דארט וואו ער געפינט זיך
- מיר האבן נישט קיין כח נאר מיטן מויל.

מען דארף זיך מתוקן זיין מיט רצונות און גוטע פסופין
מיט א גרויס התחזקות און עקשנות אינעם רצון,
און גלייבן אין זיך אז די גוטס וואס איך פארמאג